

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Alius sermo p[ro] eode[m] festo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. De trāssfiguratiōe

Primo p̄ grām vīe: et hec ē p̄formitas iſ pfecta. Scđm p̄ glam q̄ cōformitas pfecta fīm illud. j. Jo. iij. Nūc filij bei sumus h̄ nōdū apparuit qđ erim⁹. Scim⁹ enim q̄ cū apparuerit similes ei erim⁹ q̄nvide bunt̄ eu sicuti est. Q̄ ḡ p̄ baptismū grāz p̄sequinur: in trāssfiguratiōe aut̄ p̄moni strata ē claritas future glie. Jō tā in ch̄ baptismō q̄ i trāssfiguratiōe quenies fuit manifestari ch̄i filiationē naturale restitu monio patr̄. In baptismo aut̄ vbi declara raf mysteriū p̄me regnatiōis apparuit ro ta trinitas; p̄ in voce: fili⁹ in carne: spūst⁹ sc̄tūs in specie colubē. In trāssfiguratiōe aut̄ q̄ est sac̄m sc̄vē i regenerationis appa ruit p̄ in vōce: fili⁹ in carne: et spūst⁹ sc̄tūs in nube lucida. Q̄ sicut in baptismo d̄ in nocētia q̄ simplicit̄ x̄cē colubē desigf: ita in resurrectione dabis elektris claritas glie et refrigeriū vite ab omni malo q̄ designa tur in nube lucida. Hec Thō.

Tertiu est mysteriū mēozande p̄se/ cutionis; vbi p̄replāda sūr breuiter tria p̄ntia ad gloriam ch̄i trāssfigu ratione q̄ tangunt̄ in textu euangelico.

Primum est hūane fragilit̄ oīsio. Scđm ē dīne benignit̄ declaratio. Tertiu ē exēplar̄ būllit̄ informatio.

Primum ē hūane fragilit̄ oīsio. Lū dī. Et audiētes discipuli ce ciderūt in facies suas et timuerunt valde. Fuit em̄ vox illa p̄vis velut tonitruū terribilet p̄ hoc onderef magnitudo maiestatis et magnificētia dīne potētē p̄f̄ quā sūt me timēdū ē. Eccl. i. Altissim⁹ cr eatōr om̄i oīs rex et metuēd⁹ nimis. Et nota si ja discipuli timuerūt et ceciderūt nō po tentes sustinere vocē illā p̄vis q̄ siebat p̄pter mysteriū redēptōis et salutē. Pensate q̄ terribil̄ erit et tremenda reprobus vox il la eterne dānationis. Itē maledicti in lg. zc. Matt. xxv. Et nota, q̄ ceciderūt in fa cies suas. Sic ei cadūt iusti q̄ vidētybi ca dūt. Cadūt inq̄ sic aliq̄ p̄f̄ timorem ut hic. Aliq̄ p̄f̄ hūilitate ut magi. Matt. ii. Aliq̄ p̄f̄ gravationē, ut seniores. Apoc. iij. v. et vii. Dali aut̄ cadūt retror sum sicut dī de hely. j. Reg. iij. Ecidit heli- dōsella retrosum et fractis cervicib⁹ expirauit. Non em̄ vidēt mali ybi cadūt.

Proverb. iij. Vla impioꝝ tenebrosa ne sc̄tū vbi corrūt.

Scđm est dīne benignit̄ declaratio. Lū dī. Et accessit ielus et tergit̄ eos dīx̄t̄ eis. Surgite et nōt̄ se timere. Ps. l̄c̄ magna misericōdū dulce tue dñe quā abfō. ti. te. O q̄ b̄i illi q̄s t̄ḡt̄ ielus; b̄i illi q̄s t̄ḡt̄ sal⁹ et p̄a. Illi ei surgūt. Illi sine timore securi fūnt. Sol q̄tur. Leuātes aut̄ octos suos neminei derūt nisi solū ielus: sic et nos leuare dēn⁹ oculos et ad neminei ap̄ticere nisi ad ielum oīaꝝ p̄f̄ ielum p̄tenere quēadmodū fa ciebat paul⁹ q̄ dicebat Phil. iij. Dia arbi tror ut stecora ut ch̄im luciferaū.

Tertiu est exemplaris humiliat̄ informatio. cū dī. Et descendit illis dō mōtē p̄cepit eis ielus. d. Nemini dixeritis visionē dōne sūt fili⁹ boī a mortuis resurgat. In h̄ das exēplum ea q̄ ad laudē nostrā p̄tinēt̄ esse occulta q̄diū su mus in hac mortalī vita. vñ dedit exēplū viris p̄fectis et sc̄tūs nō facile publicāt̄ re uelatiōes sibi factas: sic paulus. xiiij. an̄is tacūt̄ rapū suū. Fuit aut̄ factū om̄i glo sa trāssfiguratio circa p̄ncipiū veris. Iole git hoc euāgelīū sabbato p̄ p̄mā dñicaz q̄dragesime: s̄z reuelata et publicata fuit post ch̄i ascēsionē et spūst̄i missiō. Jō celebraſ h̄ festū p̄die nonas augusti. q̄ p̄f̄ publicata fuit hec vīsio: p̄z iſiſ declaratiō triū mysteriorū iuxta textū euāgeliū q̄ mysteria tāto sūt deouit⁹ p̄replādaq̄to euēdēt̄s constat ea p̄ nra salute facta fūisse. Ipa iſiſ deouite recolam⁹ ut sic ad amore dñi p̄ ampli⁹ accēdamur q̄ tā mag nifica fecit p̄ nob̄ et rāde in ei⁹ sūlūt̄dīq̄ et glam trāsformari mereamur. Amē.

Allus sermo, p̄ eodē festo.

B Dñū ē nos b̄ hic esse. Matt. vij. Scđm p̄f̄hos idē et locus naturalis generatiōe et p̄seruatiōe locati: sic et dīcīd̄ mus trāsfiguratiōe loquēdo de loco q̄ idē est locus p̄ductiōis et cōseruatiōis ante nostre vīc̄ deus. Et sicut corpa naturalia naturaliter ferunt̄ ad loca sua per suā

saluatoris.

Fo. CCXXIII.

qualitates naturales motuas sic et anima per amorem in deum ferri debet. Augustinus. Sicut corpus ponderescit animam a more feri quicquid feri. Et de civi. dei. Sicut ita corpora naturaliter crescunt in locis suis. sic et anima nostra in deo in quantum est fons ois bonitatis. Possumus ergo et debemus semper dicere. Bonum est nos hic esse. scilicet in deo sibi per amorem adhucendo. Cum autem summa virtus in alios morales triplex sit bonum: delectabile: honestum: et utile: quod utique dicitur nostro est summa diversas rationes bonitatis: quae sunt: quenam parte dicimus: quod bonum est nos dicimus. in deo esse summa illius triplicem modum.

Primo est bonum summa honorabile.

Secondo est bonum summa delectabile.

Tertio est bonum summa utile.

Dicitur primo est bonum. etiam. Magnus pater honor est cum deo maiestatis et in eo manere. Honor inquit non vanus: quemadmodum sunt honores mundani. sed honor verus et laudabilis. Est autem in hoc triplex ex honor maximus.

Primus est spiritualis inhabitatio.

Secondus est divinalis transformatio.

Tertius est filialis adoptionis.

Primus est honor spiritualis inhabitatio. Si enim deo adhucimus per amorem: in nobis spiritualiter habitat deus. Jo. xiiij. Deus in me et ego in vobis: dicit dominus discipulis sibi per amorem adhucendibus. Et i. Cor. iiij. Nescitis quod regnum dei estis vos et spiritus dei habitat in vobis. Et Jo. xiiij. Si ergo diligit me seruus meus servabit: et per me diligenter erit: et ad eum venient in misericordia apud eum faciemus. Nota quod dicitur: et pater meus diligit eum. Gregorius. Pensate quanta dignitas est esse amicos christi. Non etiam quod dicitur in mansione. etiam quod nunc est recessit nisi propter maliciam nostrae voluntatis. Augustinus. Prester semper est gratia quam non deficit nisi prius expulsa. Ideo. Quod felix est anima illa que auxiliante deo ita vitam suam gubernare studet per deum honorabilem et habitatores habere mereat.

Secondus est honor divinalis transformatio. Anima cum per amorem verum adhucendo deo transformata in similitudinem quamdam deitatis. Dicit Iacobus. i. sen. disti.

Sed etiam. Perfectissima ratio imaginis est in mente quandoque deum per obiectum. Aug. lib. de trinitate. Ut potest semper et incomutabilis natura recoli conspectus et amari: inde perfecte recipiam summe trinitatem imagines ad quam reminiscenda videnda et diligendum totum debet referre quod viduit. Quem per dictum sancti. quanto aperte deum habet per obiectum ipsum vicem deum reminiscendo intelligendo et amando est similitudo non soli quod ad similitudinem obiectum ex parte actu per me: et vestigium originis ex parte obiectum: sed etiam ea per te qua actus conformans obiectum. Est enim actus per se similitudo obiecti. Dicamus ergo cum petro. Bonum est nos hic esse faciamus hic triplex tabernacula. hic istud. scilicet in anima nostra. In quod tabernaculus beatissima trinitas inhabebit. Hec autem sunt memoriae habentes deum in lete per obiectum intelligibilem et summa dilectione: intelligentia habens deum per actum cognitum: et voluntas habens deum actum amatum: quibus actibus anima quasi totaliter in deum transformat et deiformis efficitur. Unde de deo amore dicit Hugo. Scio anima mea. et. Glorie in precedenti sumone.

Tertius est honor filialis adoptionis. Jo. i. quodque sunt recepterunt eum de dit eis potestate filios dei fieri. Gal. viii. Dicit deus filium tuum per adoptionem filiorum recuperarem. Et Ro. viii. Omnesque spiritus dei aguntur: hi filii dei sunt. Non enim accepisti spiritum futurum iste in timore sed accepisti spiritum adoptionis filiorum in quo clamamus abba pater. Ipse enim spiritus testimonium reddidit spiritui nostro quod sumus filii dei. Si autem filii et heredes: heredes quidem dei: goheredes autem christi. Et i. Jo. iiij. Videamus qualiter charitate dedit nobis deus per filium dei nominem. et sumus. Et ps. Numen honoratus sunt amici tui deus. Pater iesus qui quoniam esse in deo per amorem est bonum summa honorabile. Idecirco sane dicimus quoniam bonum est nos hic esse.

Secundo est bonum summe delectabile. Bern. Reuera illud verum et solum gaudium est quod non de creature sed de creatori cōcipitur cui comparata omnis altitudo suavitatis meror est. Hec ille. Verum iesus gaudium illud est et vera

Ber. de trāfiguratiōe dñi

et sūma delectatio q̄ ibi vera reges. J̄do nitū q̄d ve⁹ est. Ecōtra ppter ipsecōz reg
dixit dñs Matt. xj. Venite ad me oes q̄ tpalium nō pōt mens amatis diuitias in
laboratis z onerati zc. Sequit⁹ Et inue⁹ eis gerari. Ecēs. v. Aug⁹ nō impletur
mētis requiē aiab⁹ vīs. Vera inq̄ est in pecūia: z q̄ amar diuitias fructū nō capiat
deo q̄d requies z vera delectatio p̄cipue ex eis. Dicat ḡ vñusq̄ cī Ps. H̄biūr
ppter tria. adh̄erere dō bonū est. Et cū petro Bonū
est nos hic esse.

Primo ppter eius stabilitatē.

Sedō ppter anie q̄litatem.

Tertio ppter diuine bonitatis infinitatē.

Primo ppter ei⁹ stabili-

tatē seu imutabilitatē. Boc. lib. de 2 sola.

Stabilissim manē das cūcta moueri. Et

Malach. iij. Ego dñs z nō mutor. Et q̄z

p̄ oppositū mūdus est m̄ltiplū mutabilis

et instabilis. J̄o in mūdo z in vita p̄nti nō

pōt esse requies. Unū de hoie in p̄nti rata

2stituto dī Job. xiiij. Fugit velut vmbra

et nūc̄ in eodē statu īnact. Sum⁹ v̄l⁹

q̄z in hoc mūdo ī mltis p̄culis q̄ nō p̄mit

tut hōiem ibi habere requiē. Sum⁹ enīz

et naute trāfrerates. Eccl. xliij. Qui nauī

gāt mare enarrēt p̄cta ei⁹. Itē v̄t p̄gredit⁹

ḡ desertū trāscētes. j. Lox. v. īdū lūm⁹

i corpe p̄geminamur a dño. Itē v̄t milites

in capo dimicātes. Job. vj. Militia ē vi-

ta bois sup terrā. J̄o in p̄nti vita nō est re-

quies nisi soli deo adh̄erēdo. Joā. xvij. In

mūdo p̄ssurā: in me pace habebit⁹. In so-

lo itaq̄ deo est vera reges: qm̄ v̄t tractat⁹

maḡ in. j. sen. di. viij. Sol⁹ d⁹ est imutabil-

Sedō ppter aie q̄litatez.

Bern. Ad imaginē q̄pe dei facta ē ania-

rōnalis: ceter⁹ q̄de⁹ oib⁹ occupari pōt: im-

plerigō pōt: capar ei dei est: z q̄d̄ dō mi-

nus est nō eā ipledit. Hec ille. J̄o nō pōt

anīq̄ q̄sterni in deo. Aug. li. 2f. Feci-

st⁹ nos dñe ad te z inquietu est cor nostrū

vonec req̄escat in te. Hec ille. Nō pōt hu-

iusmōi reges esse p̄fecta p̄ita p̄nti ppter

ea q̄ dicta sunt: sed p̄fecta erit in vita b̄tā.

J̄o bñ dicit apls Heb. iiij. Festinem⁹ in/

gredi in illā requiē. Et Isa. xxij. Sede/

bit pls me⁹ in pulcritudine pac⁹ in taber-

naculis fiducie z requie opuleta.

Tertio ppter diuine bonita-

ris infinitatē. Nā sicur arguit subtil⁹ doc. in

j. sen. di. j. Nūc̄ pōt hūanus appetitus

q̄stari q̄s̄c̄ fr̄ak bono q̄ nullū pot imah-

ginari malus: cuiusmōi est solū bona insit⁹

nitū q̄d ve⁹ est. Ecōtra ppter ipsecōz reg-
tpalium nō pōt mens amatis diuitias in
eis gerari. Ecēs. v. Aug⁹ nō impletur
pecūia: z q̄ amar diuitias fructū nō capiat
ex eis. Dicat ḡ vñusq̄ cī Ps. H̄biūr
adh̄erere dō bonū est. Et cū petro Bonū
est nos hic esse.

Tertio est bonū sūme vīle. Aug⁹.
Aug⁹ habēs ī arca diues est: z
herendo aut̄ deo p̄ amoē z in eo essendo
p̄sist⁹ p̄cipue tr̄plex magna vīlitas.

Prima est abiectio p̄cīose occupatiois.

Sedō est exercitatio fructū opatiōis.

Tertia est reportatio copiose participa-

tōnis.

Prima est abiectio p̄cīose occupatiois vīcē circa mūdaritatem
Amor em̄ excludit affectōē mūdaritātē.

Aug. Qui biberit de fluvio paradisi cupī

vna ḡtta maior est oceano: restat v̄t co-

sitis hui⁹ mūdi sit extincta.

Sedō est exercitatio fructū opatiōis. Joā. xv. Qui manet ī me
et ego ī eo: hic fert fructū multū: q̄ fine

menihil potestis. Per amoē q̄p̄e q̄ amoē

i dō māet ipa aia p̄fecte purgat: vt fructū

vīcē pl̄ afferat. sic dī. Jo. xv. Rabān ī q̄

dam ser. Charitas est ignis mente purifi-

cans a fōrdib⁹ vīcio. Itē ania illuminat⁹.

Eccl. ij. Qui timetis dñm diligite illū ī

illumunabūk corda vētra. Aug⁹. viij de-

trī. Quāto flagrāt⁹ deu diligim⁹: tāto

seren⁹ ī videbim⁹. J̄o Hugo sup. Jo.

Gaior est dilectio q̄ intelligentia: intellic-

gentia foris stat v̄bi charitas intrat. Itē

amoē pl̄ accenditātē sp̄is magis surfi-

fertur: nec q̄stet donec ad locū veniat in

quo quiescat. s. in deo. Item dicit Hugo.

Quantū potes tantū diligē: p̄t̄s tua erit

mensura tua: q̄nto plus amas tāto pl̄ ha-

bēsi: q̄nto plus habes tāto felicior es. Au-

gusti. O pie dñe q̄d tibi ego sum ut amas

miserias atq̄ iraferis si nō faci: et quid

amor me⁹ ut delecteris: in eo nisi ppter

fectū meū: Hec ille. Ex eo aut̄ maxime fa-

cit amor ferre fructū multū: q̄ op̄a virtu-

tū levia facit. Ber. sup Lan. Q̄bi ī amoē

De sc̄to Laurētio Fo. CCXXV

Ibi nō labo sed saper. Aug. Amore dī mil
suauit. Jō Act. v. Ibā apli gaudētes a
spectu p̄cili qm̄ digni habiti sunt. p̄ no
mine ielu p̄tumelā pati. Hoc vtq̄ facie
bat amor q̄ sic patiebant gaudētes. Hie
ro. Amātib⁹ dēu nibil dux: nibil difficile.

Tertia utilitas est repor
tatio copiose participatiōis. Qui em i do
maner p̄ amore: p̄cipiatioēz habet in oib⁹
bonis. Ber. O charitas q̄ nemim spoli
as z oia rapis: nulli auferet tua: z oia facis
tua in futuro. Jō dicebat Ps. Particeps
ego sum oim timentū te. z custodientiuz
mādata tua. Pat̄ itaq̄ q̄vile fructuo
sum et adh̄erer deo p̄ amore. hoc est i gr̄
bonū sume honestas. sume delectabili
tis: rs̄ume utilitas. Hec mīz: qr̄ vt dī pau
lus. j. Lox. vi. Qui adh̄eret deo yn̄ sp̄s
est. Studeam⁹ ḡ rōto corde dei amare:
tōis viscerib⁹ et adh̄ereret in eo manere
dīcētes cu petro Bonū est nos hic esse: vt
tandē accipe mereamur coronā vite quaz
repromisit de⁹ diligētib⁹ se. amen

De b̄to Laurentio martyre glo
rioso Hermo.

Siquis mihi
instrauerit honorificabit euz
pater me⁹ q̄ est in celis Jō. xij
Triplici iure tememur dño ministrare si
ue seruire. Primo iure creatiois. Jō dī
ps. Seruite dño i leticia zc. sequit. Sci
tore qm̄ dñs ip̄e est de⁹ ip̄e fecit nos.

Seddo ure redēptōis. j. Lox. vij. Emp̄ti
elis p̄to magno glificare ḡ z portate dñ
zc. Tertio iure p̄ductiois: qr̄ in baptis
simo hoc sibi p̄misim⁹ z ip̄e nobis eternū
p̄mis⁹ reprobavit. Mat. x. Eriḡ p̄ducere
oparios zc. Un⁹ z dñs in p̄bis p̄assump⁹
pmite ministris suis honorez celestē di.
Siq̄s ministrauerit zc. Qm̄ itaq̄ digna
dño ministravit b̄tus Laurētius. Jō nūc
honorificat m̄ltiplicita p̄p̄e celesti. De mi
nistracione aut q̄ dño ministravit: tres sūt
p̄ncipalē p̄sideratiōes ad p̄ns p̄emplāde.
Prima ē p̄sideratio gratiose dispēsatiōs
Sēda ē p̄sideratio victoriōse p̄summa
honorificatiōis.

PRima iḡf est p̄sideratio gratiose
dispēsatiōis. j. Lox. iiiij. Hie iam
q̄atur inter dispēsatores vt fidel
quis inuenias. Fidel vtq̄ dispēsato: ḡe
sibi date fuit b̄. laurētius q̄ vt liberi⁹ deo
ministraret natalē patriā z parētes ter
renas possētōes reliqt: silis abrae cui a
dño dictū est Ben. xij. Egredere de terra
et de cognatōe tua z de domo p̄pis tui zc
Sequit. Et b̄ndicaz tibi z magnificabo
nomē tuū: eris ḡ b̄ndict⁹. Fidelis aut fuit
b̄tus laurēti⁹ p̄cipue in triplici dispēsatiōe
Priā ē dispēsatio doctrinalis iſtructōis
Sēda ē dispēsatio sacramentalis mi
nistratiōis.
Tertia est dispēsatio temporalis dif
fractiōnis.

Prima est dispēsatio dos
ctrinalis iſtructōis. B̄tus em S̄ixtus
curie romane legatus vir bon⁹ z fetū ad
p̄dicandū ch̄ri fidēi in hispania pgens/lau
rentiū inde secū romā adduxit. Et ip̄e sit
xtus in papā elect⁹ laurentiū suū archidi
aconū z cācellariū ordinavit. Qui etiā tan
ta defērē reverētia vt nullus ei successērit
in illo officio: sed tñmō institut⁹ aliquis
taḡq̄ ei⁹ vicari⁹ q̄ vicecācellari⁹ dī: q̄ etiā
noīe ip̄e laurēti⁹ signat lras apicas. De
dit ḡsxt⁹ brō laurētō p̄dicatiōis officiū
qd̄ ḡtōle multū z t̄tuole exercevit: qr̄ sub
p̄secutiōe dec̄m̄ m̄ltos gentiliū querit q̄
martyrio coronati sunt. j. Lox. ix. Dispē
satio mihi credita est vt euāgeliū p̄dicās
lucrificerē eos q̄ sine lege erat.

Sēda est dispēsatio sacra
mētālis ministratiōis. B̄tus nāq̄ laurē
tius sac̄a ecclē cu magna charitate mi
nistravit sive dispēsavit: m̄ltosq̄ cecos illu
minavit eos baptizando: inter q̄s baptiz
zauit z illuminavit lucillū q̄ ob nīmū plo
ratū in carceri: custodia cecus fac⁹ fuerat
Baptizavit etiā sp̄olitū cu familia sua et
romānū militē. j. Lox. iiiij. Sic nos existi
met homo vt ministros ch̄ri z dispensato
res ministeriorū dei. B̄tus aut̄ laurētius
ecclāstica sac̄a gratis oīo ministrabat.
Matth. x. Gratis accepistis gratis date.
Un⁹ sicut dicit Tho. ii. q. c. ar. ii. q̄ acci
pere pecunia p̄ sp̄uali sac̄oꝝ ḡdē crimen
lūmonie qd̄ nulla p̄suetudine p̄o excusari
ff